

Håndhygiene på sykehjem

under COVID-19

Ida Hellum Sandbekken
Stipendiat

*Håndhygiene,
infeksjonsforebygging og
antibiotikabruk på
sykehjem*

Hensikten:

- Å organisere og prøve ut metoder for å få til en atferdsendring over tid, for å oppnå hovedmålene om å øke etterlevelse av håndhygiene, bidra til reduksjon av helsetjenesteassosierte infeksjoner (HAI) og reduksjon i bruk av antibiotika i sykehjem

Observasjonsstudie av håndhygiene på sykehjem under Covid-19

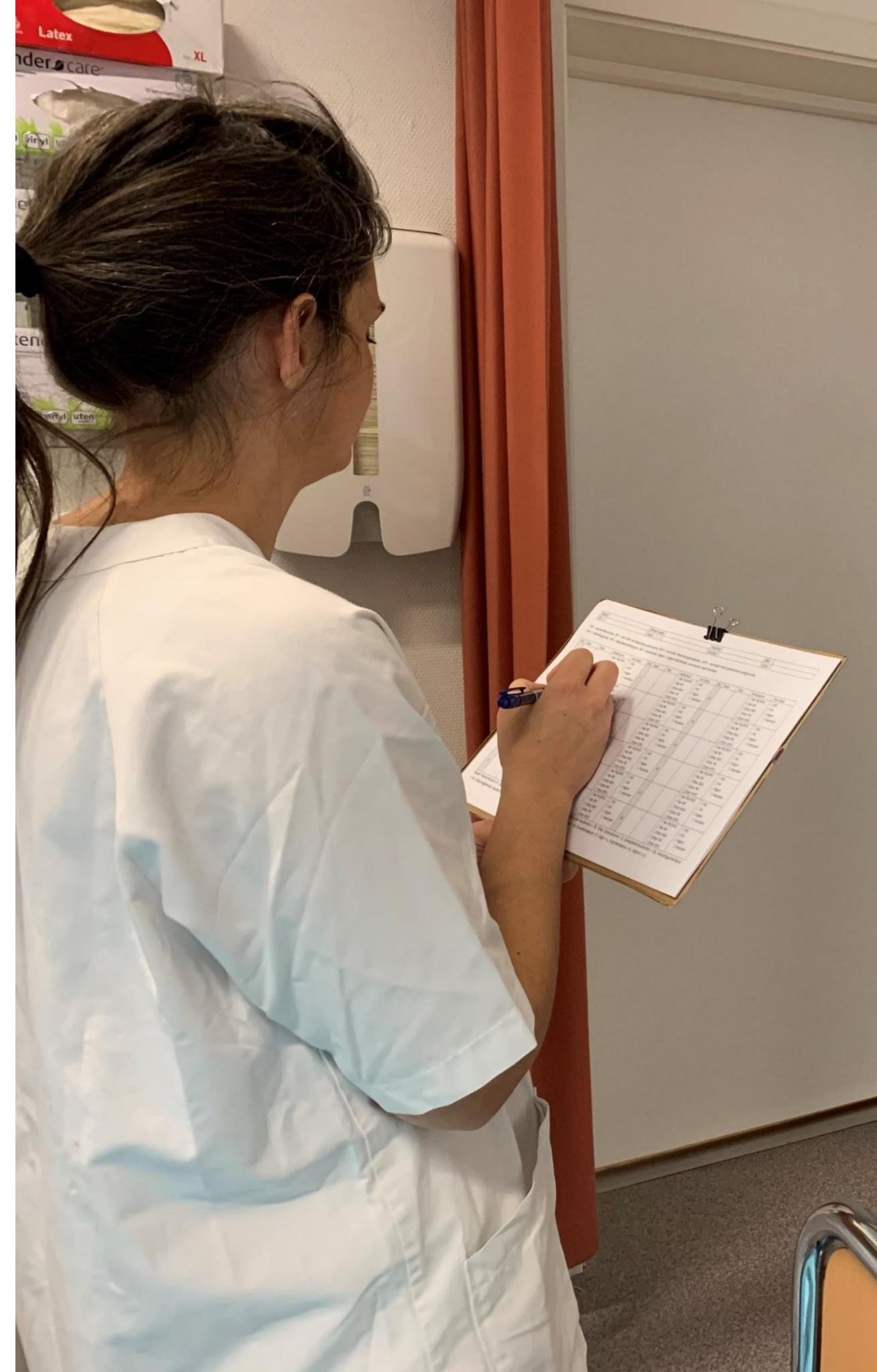
- WHO's My 5 moments for hand hygiene
- 2 uker totalt, februar og mars 2021
- 20 sykehjemsavdelinger, 9 sykehjem
- 105 1-års sykepleierstudenter som observerte

1	BEFORE TOUCHING A PATIENT	WHEN? Clean your hands before touching a patient when approaching him/her. WHY? To protect the patient against harmful germs carried on your hands.
2	BEFORE CLEAN/ASEPTIC PROCEDURE	WHEN? Clean your hands immediately before performing a clean/aseptic procedure. WHY? To protect the patient against harmful germs, including the patient's own, from entering his/her body.
3	AFTER BODY FLUID EXPOSURE RISK	WHEN? Clean your hands immediately after an exposure risk to body fluids (and after glove removal). WHY? To protect yourself and the health-care environment from harmful patient germs.
4	AFTER TOUCHING A PATIENT	WHEN? Clean your hands after touching a patient and her/his immediate surroundings, when leaving the patient's side. WHY? To protect yourself and the health-care environment from harmful patient germs.
5	AFTER TOUCHING PATIENT SURROUNDINGS	WHEN? Clean your hands after touching any object or furniture in the patient's immediate surroundings, when leaving – even if the patient has not been touched. WHY? To protect yourself and the health-care environment from harmful patient germs.

Opplæring og gjennomføring

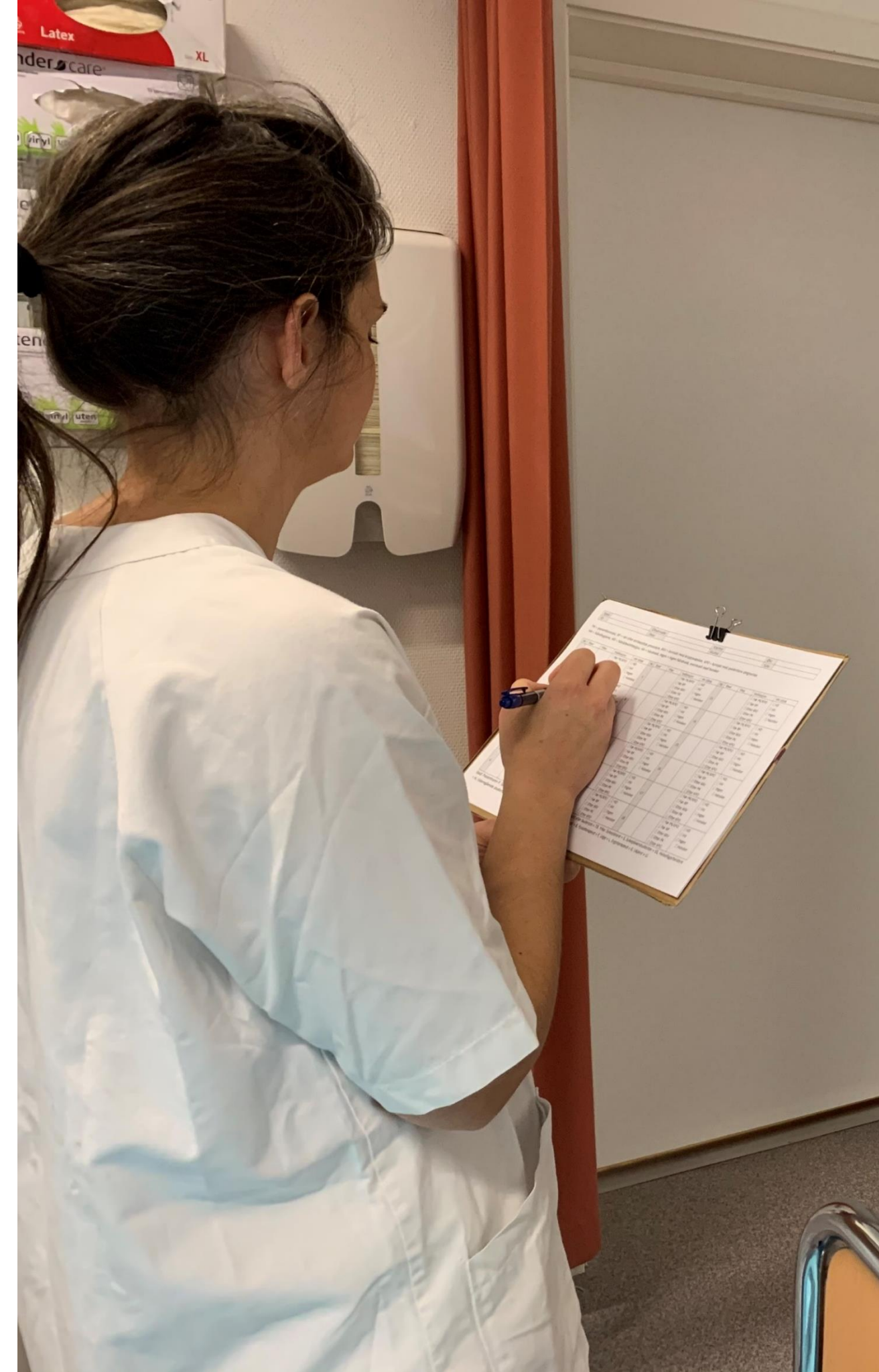
- Digital undervisning med praktisk oppgaver
- Totalt 3 timer om håndhygiene og observasjoner
- 2 observasjonsøkter hver
- Forskjellig rekruttering mellom februar og mars

Resultater:

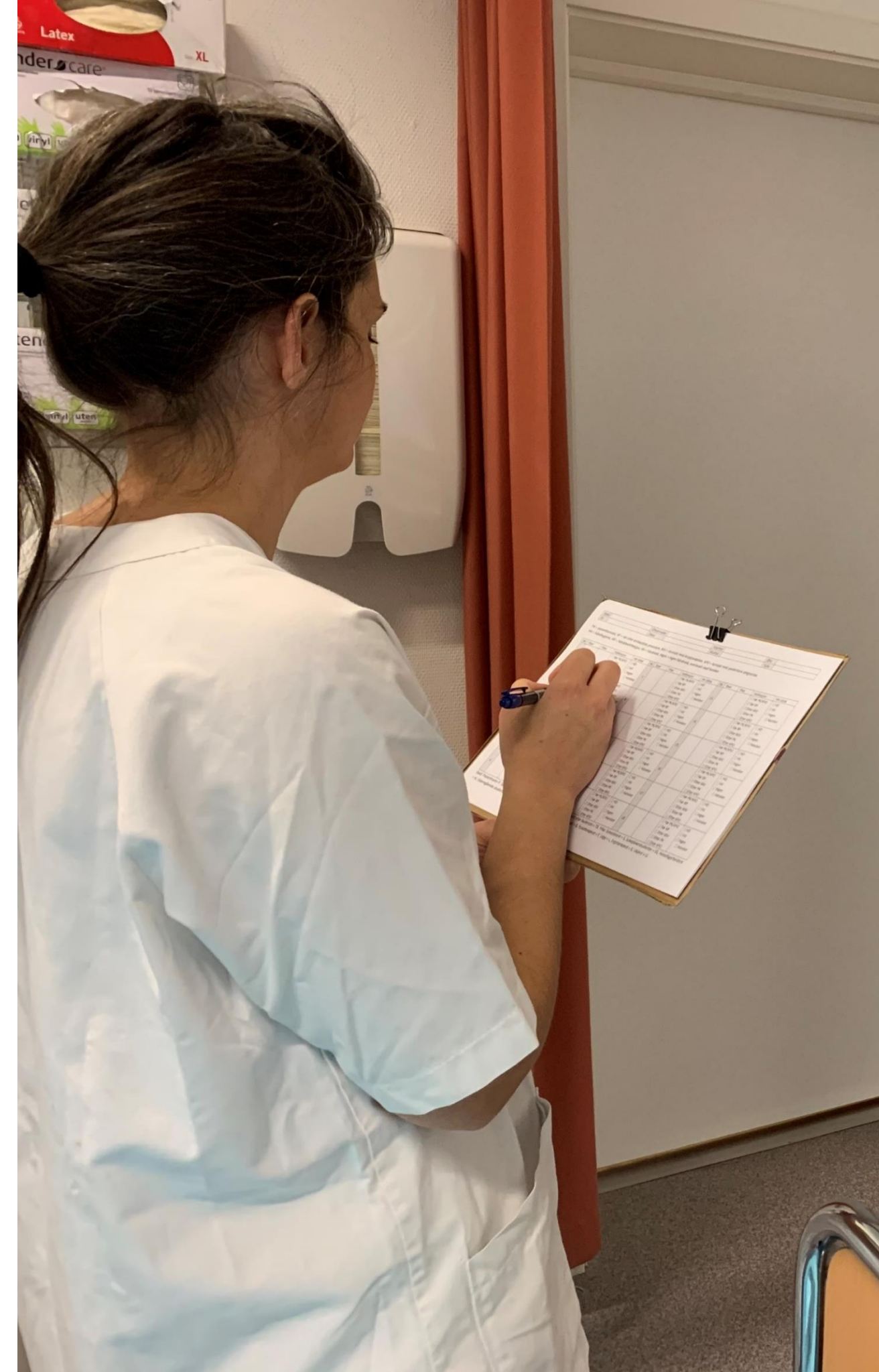
- 7316 observasjoner av indikasjoner for håndhygiene
- Riktig utført håndhygiene i 4266 situasjoner
  - 58,3% etterlevelse totalt
    - 42,2% hånddesinfeksjon
    - 16,1% håndvask
- 65,8 % i februar og 51,4 % i mars
- Stor variasjon mellom avdelingene
  - Fra 26,4% til 83,1 %

Når utfører man håndhygiene?

- Indikasjon for håndhygiene
  - 66,8% Etter risiko for kontakt med kroppsvæsker
  - 65,5% Etter kontakt med pasientenes omgivelser
  - 65,3% Etter kontakt med pasient
- 54,5% Før ren/aseptisk prosedyre
- 46,7% Før pasientkontakt

Hvor utfører man håndhygiene?

- Sted man skal utføre håndhygiene er viktig
  - 81,7% Desinfeksjonsrom
  - 60,4% Fellesområder
  - 58,6% Spiseområder
  - 55,7% Pasientrom
  - 46,2% Bad og toalett
- Hansker reduserer etterlevelsen med 31 %!
  - 34 % etterlevelse med hansker.
  - 65 % etterlevelse uten hansker

Hvem utfører håndhygiene?

- Yrke er avgjørende
  - 80,5% Sykepleierstudenter
  - 71,3% «Andre» helseyrker med bachelor
  - 67,1% Sykepleiere
  - 59,5% Leger
  - 49,5% Helsefagarbeidere
  - 47,7% Assistenter, lærlinger, utplassering, osv.
  - 31,7% Ukjent

Konklusjon:

- 58 % er ikke nok...
- Funnene tyder på at både kunnskap og ferdigheter bør forbedres
  - Repetisjon?! Er kunnskap «ferskvare»?
  - Påminnelser for håndhygiene er på pågående aktivitet

Styrker og svakheter

- Mange inkluderte avdelinger
- Mange observerte indikasjoner
- Følger WHO's anbefalinger for å undersøke etterlevelse med observasjoner
- Validert observasjonsskjema

- Høyt fokus på håndhygiene i samfunnet når studien ble gjennomført
- Ingen av forskerne fikk komme ut til sykehjemmene
- Ingen test/eksamen for å sjekke av studentene
- Hawthorne effekten

Artikkel 1:

Sandbekken, Ida Hellum; Hermansen, Åsmund; Utne, Inger; Grov, Ellen Karine; Løyland, Borghild (2022). Students' observations of hand hygiene adherence in 20 nursing home wards, during the COVID-19 pandemic. BMC Infect Dis 22, 156 (2022).

<https://doi.org/10.1186/s12879-022-07143-6>

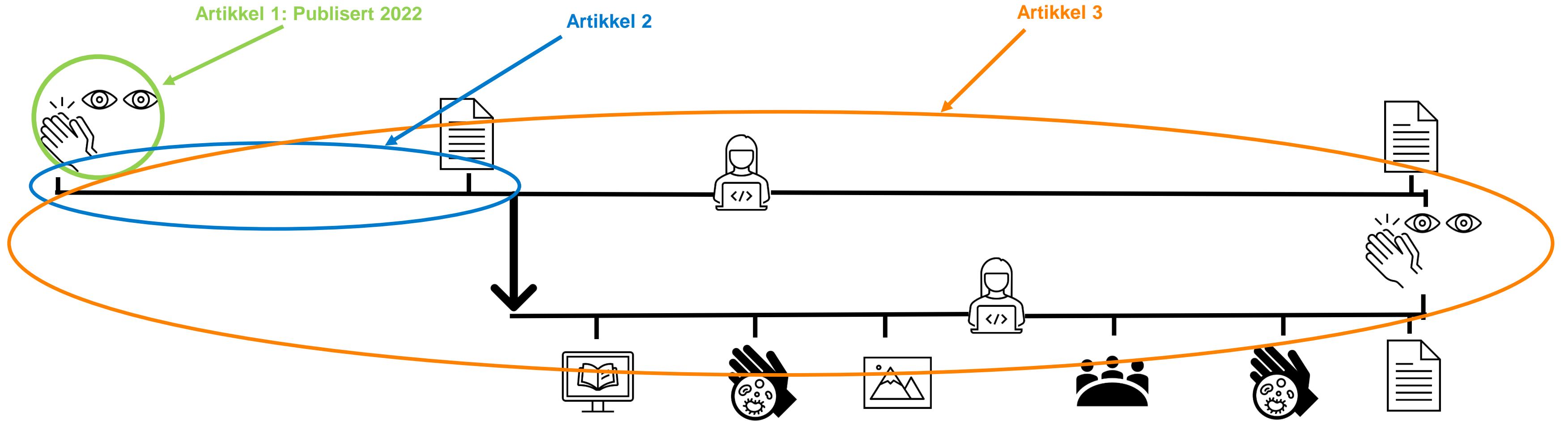

Kommende funn fra doktorgradsprosjektet:

Artikkel 1: Publisert 2022

Artikkel 2

Artikkel 3

OSLOMET

**Takk for
oppmerksomheten!**

Ida Hellum Sandbekken:
idahan@oslomet.no

Stipendiat

